

Naam instelling(en)	Christelijke Hogeschool Windesheim
Contactgegevens	Christelijke Hogeschool Windesheim Postbus 10090 8000 GB Zwolle tel. 088 469 7666
Naam opleiding	Ervaringsdeskundigheid (MEX)
Internationale naam opleiding	Experiential Knowledge (MEX)
Taal	Nederlands
In geval dat de opleiding in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd: een toelichting op de aansluiting van de taalkeuze op de arbeidsmarktbehoefte	N.v.t.
In geval van een associate degree-opleiding, indien van toepassing: welke bve-instelling verzorgt mede de opleiding	N.v.t.
In geval van een joint degree-opleiding: welke instelling(en) verzorg(t)(en) mede de opleiding	N.v.t.
Inhoud (korte beschrijving opleiding)	<p>Profiel van de opleiding</p> <p>De master Ervaringsdeskundigheid (MEX) is een tweejarige deeltijdopleiding (60 EC) voor het inzetten en implementeren van ervaringskennis als waardevolle kennisbron in alle sectoren waar mensen met een psychische kwetsbaarheid beter tot hun recht dienen te komen: zorg en welzijn, gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven. Een ervaringsdeskundige heeft ervaring met ingrijpende levensgebeurtenissen of een (psychische) ontwrichting en heeft daar mee leren omgaan gedurende een 'herstelproces'. Vanuit de ervaringskennis die in dit proces is opgedaan kan de ervaringsdeskundige nu anderen ondersteunen of begeleiden met het te boven komen van ontwrichting en herstel bevorderen. Herstel wordt hier niet in medische zin gebruikt, het heeft betrekking op persoonlijk en sociaal herstel. Ervaringsdeskundigheid heeft zich ontwikkeld tot een nieuwe professie die voortkomt uit de ervaringen van herstel van mensen. Dit is uitgekristalliseerd in de geestelijke gezondheidszorg, en is van daaruit verspreid naar andere sectoren van zorg en welzijn, zoals wijkteams en de jeugdzorg, maar ook naar de politie, gemeenten en het bedrijfsleven. Er is een toenemende vraag naar professionele ervaringsdeskundigen met verschillende opleidingsniveaus. Het ministerie van VWS heeft daarom opdracht gegeven voor een kwaliteitssysteem met daarin een landelijk leerplan ervaringsdeskundigheid met verschillende opleidingsniveaus, waaronder een master. Afgestudeerden van de MEX behalen de leerresultaten uit dit landelijk leerplan. Afgestudeerden zetten ervaringsdeskundigheid in voor de inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid, het versterken van de talenten van deze mensen en het bevorderen van hun herstel en veerkracht. Het kan hierbij gaan om cliënten, patiënten, kwetsbare burgers, medewerkers of studenten met een psychische kwetsbaarheid.</p> <p>De MEX richt zich op het opleiden van professionals die al werkzaam zijn. De MEX fungeert met name als springplank</p>

voor professionals die verdere professionaliseringsstappen willen zetten op het gebied van Ervaringsdeskundigheid. Selectiecriteria voor de master zijn: 1. een bachelordiploma op het gebied van het 'werken met mensen'; uit het domein zorg & welzijn, onderwijs, management, economie & recht of bewegen & sport en 2. Werkzaam zijn als professional in één van de beroepenvelden genoemd onder 1 en 3. Ervaring met het inzetten van ervaringsdeskundigheid in de praktijk. De student specialiseert zich vanuit het eigen beroep in het implementeren en versterken van ervaringskennis in het eigen beroepenveld.

In het **landelijk leerplan** worden drie **kerntaken** genoemd voor de professionele ervaringsdeskundige met daaraan gekoppeld 25 leerresultaten voor de master.

1. Ondersteuning bij individuele herstelprocessen
2. Inrichten van herstelgericht werken in organisaties
3. Bevorderen van emancipatie en van de maatschappelijke processen gericht op het tegengaan van stigmatisering en het creëren van maatschappelijke kansen.

De 25 leerresultaten zijn **in de MEX geclusterd in tien leeruitkomsten.**

De masteropleiding is gericht op het opstellen en invoeren van innovatief beleid, aansturing en evaluatie op alle drie de kerntaken. Hieronder geven we een toelichting (en verdieping) op deze kerntaken en vermelden we de leeruitkomsten zoals Windesheim die heeft geformuleerd.

Kerntaak 1: Ondersteuning bij individuele herstelprocessen

De ervaringsdeskundige ondersteunt de cliënt bij het individuele herstelproces, bij zijn dagelijkse bezigheden en maatschappelijke participatie en emancipatie. De ondersteuning is een samenwerkingsproces waarbij ook voor de omgeving een belangrijke rol is weggelegd. Op masterniveau gaat het hier om twee **leeruitkomsten**: 1. *Ruimte creëren voor ervaringskennis vanuit verschillende rollen* en 2. *het doorontwikkelen van ervaringsdeskundigheid.*

Kerntaak 2: De inrichting van herstelgericht werken in organisaties

De ervaringsdeskundige ondersteunt en bevordert de inrichting van een herstelondersteunende organisatie wat gepaard gaat met culturele verandering en het consequent tegengaan van stigmatisering en uitsluiting. Dit betreft onder andere scholing, coaching en ondersteuning van medewerkers, de beïnvloeding van de cultuur en visie van zorg en welzijn, maar ook het bevorderen van samenwerking en aansluiting tussen zorg en maatschappelijke sectoren. Het gaat bij de master om het ontwikkelen en implementeren van een visie op herstelondersteuning, het opstellen en implementeren van beleid, het creëren van draagvlak, en het bieden van voorlichting en scholing. De **leeruitkomsten** hier zijn: 1. *Opstellen beleidsadvies en implementatie herstelondersteunend werken* en 2. *Leidinggeven aan beleidsimplementatie*

Kerntaak 3: Creëren van maatschappelijke kansen

De ervaringsdeskundige draagt bij aan het scheppen van emancipatie, inclusie en maatschappelijke participatie. Hij gaat stigmatisering en uitsluiting tegen. Hij faciliteert het proces van empowerment door ruimte te creëren waarbinnen

mensen in samenspraak met anderen zelf kunnen bepalen hoe zij hun leven vormgeven en (weer) invloed verwerven op hun levensomstandigheden. Ervaringsdeskundigheid wordt ook ingezet in andere contexten dan die van zorg en welzijn. De **leeruitkomsten** bij deze kerntaak zijn: 1. *signalering kansen en opstellen verbetervoorstel emancipatie en 2. maatschappelijke participatie en initiëren en uitvoering destigmatiseringsproject.*

Om de leerresultaten uit het landelijk leerplan voldoende recht te doen en tevens recht te doen aan het masterniveau zijn twee taken toegevoegd waarin de drie kerntaken overkoepelend zijn opgenomen:

Taak 4 Ambassadeurschap ervaringsdeskundigheid intern en buiten eigen organisatie + internationaal

Hieronder vallen twee **leeruitkomsten**: 1. *ambassadeurschap intern* en 2. *ambassadeurschap extern*

Taak 5 Onderzoeksmatig innoveren in/van het werkveld

Hieronder vallen eveneens **twee leeruitkomsten**: 1. *Participatief actieonderzoek (PAR) en innovatieve interventies in andere sectoren* en 2. *Kennisontwikkeling door PAR voor verbetering van inclusie, maatschappelijke participatie en emancipatie*

Participatief actieonderzoek is passend bij ervaringsdeskundigheid. Het is een keus die Windesheim maakt en die een eigen kleur geeft aan de master.

Al met al wordt er gewerkt aan tien leeruitkomsten en vijf taken, die gebaseerd zijn op de leerresultaten uit het landelijk leerplan en die de kerntaken uitwerken op masterniveau.

Profiel afgestudeerden

De MEX van Windesheim beoogt studenten op te leiden voor functies waar de master Ervaringsdeskundigheid zich bezighoudt met (i) beleidsontwikkeling en -implementatie, (ii) innovatie en onderzoek, (iii) het (verder) ontwikkelen van ervaringsdeskundigheid, (iv) het ambassadeurschap intern en buiten de eigen organisatie (én internationaal) en/of (v) de brede maatschappelijke inzet en impact van ervaringsdeskundigheid. Dit kan in de sectoren zorg en welzijn maar de kracht van de master professional is dat hij zijn kennis en vaardigheden kan inzetten in een breed palet aan contexten: hij kan de transfer maken naar verschillende type werkvelden en/of organisaties.

Dit kan in verschillende sectoren van zorg en welzijn, maar ook in andere sectoren. Steeds gaat het om het beter gebruikmaken en waarderen van talenten en ervaringskennis van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Mogelijke beroepsrollen/ functies zijn:

- manager/leidinggevende in de zorg;
- beleidsmedewerker (bijvoorbeeld bij zorg- en welzijnsinstellingen, gemeenten, UWV, woningcorporaties);
- projectleider/ -medewerker;
- docent hoger onderwijs/ trainer; coach/ supervisor; onderzoeker; kwartiermaker, adviseur.

De afgestudeerde kan ook een bijdrage leveren aan praktijkverbetering door (participatief) praktijkonderzoek, zoals ontwerp- en actieonderzoek. De afgestudeerde kan ook een bijdrage leveren aan het beter benutten van talenten en ervaringskennis van medewerkers met een psychische kwetsbaarheid.

Connectie tussen inhoud en curriculum

De inhoud van het curriculum sluit aan bij de concepten uit het landelijk leerplan en de kerntaken en leeruitkomsten van de master Ervaringsdeskundigheid. Studenten zijn werkzaam in de praktijk als professional. Zij werken aan de leeruitkomsten in de praktijk en komen één dag per week op Windesheim voor uitwisseling, begeleiding en intervisie en voor het volgen van ondersteunend onderwijs. Een belangrijk onderdeel is het doen van participatief actieonderzoek (PAR) waarin praktijkverbetering, kennisontwikkeling en leren gezamenlijk opgaan. Studenten maken een ontwerp voor praktijkverbetering en voeren dat ook daadwerkelijk in. De modules worden op een interactieve manier aangeboden, waarbij reflectie op de betekenis en mogelijkheden in de (eigen) praktijk steeds een onderdeel vormt en waarin ook ruimte is voor het oefenen van vaardigheden.

- Module 1 (6 EC). Ervaringsdeskundigheid, theorie over en reflectie op kernconcepten, visies en positiebepaling. Uitleg van de didactiek: actieleren en ontwerponderzoek. Brede maatschappelijke inbedding ontwerp.
- Module 2 (6 EC). Sociologische, filosofische en psychologische perspectieven op ervaringsdeskundigheid. Theorie over emancipatiebewegingen en sociale verandering. Conceptontwerp.
- Module 3 (6 EC). Ethische en juridische kwesties. Politiek-kritische reflectie op ervaringsdeskundigheid. Verantwoording Ontwerp
- Module 4 (6 EC). Herstelondersteunend management, implementatie en financiering. Oefenen in vaardigheden. Bijstelling conceptontwerp.
- Module 5 (6 EC). Praktijkonderzoek: actie- en ontwerponderzoek en intervisie over de voortgang. Deze module ondersteunt bij het verantwoorden, ontwikkelen en implementeren van het ontwerp door middel van PAR. Deze module loopt als een lint door de hele master en bevat zowel methodologische kennisoverdracht als intervisie bij het werken aan de praktijkinnovatie.
- Het uitvoeren van een innovatie in de praktijk door middel van participatief actieonderzoek (30 EC).

Visie op leren: integraal leren in learning communities

Het interprofessioneel handelen en het internationale karakter van de master draagt bij aan het overstijgend denken en werken. De master heeft de vorm van een actie- en ontwerponderzoek voor de eigen praktijk, ondersteund met theorielessen, intervisie en trainingsonderdelen. Het ontwerp krijgt zowel vorm in de learning community van Windesheim, als in de eigen praktijk. Er is verbinding met internationale learning communities (www.eucoms.net) en een Europees

	<p>samenwerkingsverband (Erasmus): <i>Experiential Knowledge in Higher Education</i>.</p> <p>Elke student in de master heeft een eigen doorleefde ervaring met ontwrichting en herstel, heeft ervaring met het inzetten van eigen ervaringsdeskundigheid en is in de praktijk werkzaam als professional. De master houdt een persoonlijk-professioneel leerproces in waarbij zowel individuele als collectieve ervaringskennis verder wordt verdiept als bron van kennis. Het gaat om een bron van kennis die 'dicht op de huid' ligt en om een emancipatieproces op individueel en maatschappelijk niveau. Dat vraagt om kritische reflectie en om strategische samenwerking gericht op sociale verandering. Het leren in een 'learning community' past hierbij goed als didactisch concept. De master houdt een leerproces in dat rijping en reflectie vraagt, het betreft daarom een tweejarig programma met als start een driedaagse als 'zomercursus' (onderdeel van module 1). Daarbij loopt gedurende de twee jaar module 5 'praktijkonderzoek' mee. De module ondersteunt bij het toewerken naar het eindproduct en de masterthese. Studenten doen in twee jaar tijd door middel van actie-leren een ontwerponderzoek waarbij toegewerkt wordt naar een eindproduct: een ontwerp voor het versterken en implementeren van ervaringsdeskundigheid in de eigen beroepspraktijk of daarbuiten. Theorie en praktijk worden integraal beoordeeld. Het betreft een groepsontwerp én een individueel uitgewerkt ontwerp dat is gerelateerd aan de eigen praktijk en dat individueel wordt getoetst. Het ontwerp bevat een overstijgend ontwerp in groepsverband (kerntaak 3 van de ervaringsdeskundige) dat tevens is uitgewerkt voor de eigen organisatie (kerntaak 1 en 2). De modules zijn hierbij ondersteunend.</p> <p>Verbinding theorie en praktijk: visie op onderzoek en internationalisering</p> <p>De master leidt studenten op in praktijkonderzoek, met name in participatief actie- en ontwerponderzoek (Participatieve Action Research). Er is een connectie met het ICPHR, de International Collaboration for Participatory Health Research. PAR is uitermate geschikt voor het versterken van ervaringskennis en het voorkómen van 'epistemic injustice' (onrecht vanwege het niet meewegen van relevante, maar moeilijk te ontsluiten kennis). Dat sluit aan bij de kerntaken van ervaringsdeskundigheid die gericht zijn op empowerment, inclusie, het bevorderen van emancipatie en van de maatschappelijke processen gericht op het tegengaan van stigmatisering en het creëren van maatschappelijke kansen. De master is verder verbonden aan de internationale recovery movement, aan onderzoek van het lectoraat GGZ en Samenleving en aan internationaal en nationaal onderzoek op het gebied van ervaringsdeskundigheid, waaronder de Ecosystemen Mentale Gezondheid (GEM) GEM op voorpagina NRC De Nieuwe GGZ en het samenwerkingsverband Samen over de Brug. De master is verder nauw verbonden met het lectoraat GGZ en Samenleving en het lectoraat Jeugd van Windesheim.</p>
Studielast	60 EC
Vorm van de opleiding (voltijd, deeltijd, duaal)	Deeltijd

Gemeente of gemeenten waar de opleiding wordt gevestigd	Zwolle
Doelgroep van de opleiding	Ervaringsdeskundige professionals met een bachelordiploma in het domein zorg & welzijn, onderwijs, management, economie & recht of bewegen & sport die ervaringskennis willen versteken en implementeren om de inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid te bevorderen in het beroepenveld waar zij werkzaam zijn.
Croho (sub)onderdeel en motivering	Gedrag en maatschappij
Geplande startdatum opleiding of nevenvestiging	1 februari 2023
ISAT code van de opleiding (indien bekend)	Nog niet bekend
BRIN code van de instelling	01VU
Indien nadere vooropleidingseisen worden gesteld; voorstel daartoe	Een bachelor- of masterdiploma op het gebied van 'werken met mensen': Management, Economie, Recht, Bestuurskunde, SPH, MWD, Social Work, Pedagogiek, Toegepaste Psychologie, Verpleegkunde, Bewegen en Sport, Educatie (lerarenopleiding), Marketing, Journalistiek, Communicatie, Theologie, Sociaal-Juridische Dienstverlening, Toerisme, Kunstacademie